Muistio

9.3.2016 Diaarinumero
HVK/72/2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: HE 143/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisista tavarakuljetuksista tiellä annetun lain 6a§:n muuttamisesta

Huoltovarmuuskeskus ei ota kantaa siihen, onko oikeudellisesti välttämätöntä ottaa direktiivi käyttöön Suomessa.

Huoltovarmuuskeskus toteaa, että kansallisen kabotaasin määritelmän muutoksella EU:n säännöksiä vastaavaksi arvioidaan olevan huoltovarmuusvaikutuksia. Kabotaasin osuudesta Suomessa ei ole tarkkaa käsitystä eikä myöskään muutoksen vaikutuksia ole mahdollista ennustaa tarkasti. Haluamme tuoda esiin seuraavat arviot muutoksen vaikutuksista:

- Tilapäisyyttä ole määritelty yksiselitteisesti, mikä vaikeuttaa kabotaasin valvontaa.
- Järjestelmään jää porsaanreikiä, jolloin sitä voidaan käyttää direktiivin hengen vastaisesti, ts. suorittamalla kansainvälisen kuljetuksen kolmen kabotaasikuljetuksen jälkeen on mahdollista aloittaa tilapäiseksi tarkoitettu kabotaasikuljetus uudelleen. Tällöin sillä voi olla vaikutuksia Suomen kuljetusmarkkinoihin, koska ulkomaille rekisteröidyt toimijat toimivat Suomessa erilaisella kustannusrakenteella kotimaisiin verrattuna.
- Vaikutuksien arvioidaan kohdistuvan erityisesti pk-kuljetusyrityksiin ja kertaluonteisiin runko- ja siirtokuljetuksiin, jotka eivät perustu pitkäaikaisiin sopimuksiin. Näiden taloudellisen tilanteen heikentyminen ja mahdolliset konkurssit voi merkitä yhteiskunnan kannalta kuljetuskaluston osittaista siirtämistä ulkomaan rekisteriin.
- Kuljetusten ja logistiikan huoltovarmuuden perustana on olemassa oleva kuljetusjärjestelmä ja siinä toimiva Suomessa rekisteröity kalusto. Tämän kaluston käyttöä viranomaisilla on valmiuslain perusteella mahdollisuus ohjata. Huoltovarmuuden kannalta tarkasteltuna vaarana on pidemmällä aikavälillä poikkeusoloissa käytettävissä olevien ajoneuvojen ja talviolosuhteisiin tottuneiden kuljettajien määrän väheneminen, mikä vaikeuttaa yhteiskunnan kriittisten kuljetustarpeiden varmistamista.

Suomen huoltovarmuus perustuu kilpailukykyiseen suomalaiseen yritystoimintaan. Toimiva EU-säädöstö luo yhtenäiset puitteet kuljetusten kilpailukyvyn kehittämiselle Suomessa ja muissa EU-maissa. Yhtenäisen säädöstön tulee olla selkeä ja viranomaisten pitää pystyä sitä valvomaan. Kuljetustoimiala on erittäin kansainvälinen. Kuitenkin huoltovarmuuden ylläpitämiseen tarvitaan toimiva Suomeen rekisteröity kuljetuskalusto.

Lähtökohtaisesti Huoltovarmuuskeskus ei näe direktiivin perusteiden vaarantavan Suomen huoltovarmuutta. Nykyisessä direktiivissä on kuitenkin puutteita, jotka johtuen direktiivin valvonnan mah-

dottomuudesta tai siihen jääneistä porsaanrei'istä saattavat aiheuttaa Suomen rekisterissä olevan kuljetuskaluston vähenemistä. Huoltovarmuuskeskuksella ei myöskään ole edellytyksiä arvioida, ovatko kaikki nykyisen direktiivin soveltamiseen liittyvät joustomahdollisuudet hyödynnetty.